

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1933 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utfärdande av föreskrifter rörande ursprungsbeteckning för importerade lantmanna- och trädgårdsprodukter.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 3 av herr *von Heland m. fl.* och II: 17 av herr *Wallén m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av föreskrifter om ursprungsbeteckning för importerade lantmanna- och trädgårdsprodukter i enlighet med jordbruksutredningens förslag.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet vill först lämna en redogörelse för *gällande bestämmelser* i ämnet.

Angående märkning av importvaror i allmänhet finnas bestämmelser meddelade i lagen den 4 juni 1913 (nr 159) angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning, ändrad genom lag den 9 oktober 1914 (nr 423). Enligt 1 § i 1913 års lag må vara, därå finnes anbragt beteckning, som giver varan sken av att hava frambragts eller tillverkats i Sverige, icke från utrikes ort hit till riket införas för försäljning. Undantag från förbudet gäller, förutom i ett par specialfall, jämväl då, jämte den svenska ursprungsbeteckningen, å varan finnes på tydligt, lätt i ögonen fallande och varaktigt sätt angivet, att varan är av utländskt ursprung. Enligt 17 § i lagen gäller förbudet även i det fall, att den oriktiga ursprungsbeteckningen är anbragt å emballage, i vilket varan vid införseln förvaras, såvida emballaget är sådant, att varan är avsedd att däri hållas till salu.

Mot detta förbud — vilket sålunda gäller införsel till riket — svarar särskilt förbud mot dels anbringande här i riket å utländsk, för försäljning avsedd vara eller å dess försäljningsemballage av sådan oriktig ursprungsbeteckning, som nyss nämnts, och dels saluhållande här i riket av utländsk vara med dylik beteckning, vare sig denna är anbragt å varan eller dess emballage eller å anslag eller skylt, som hör till varan. Bestämmelser härom finnas meddelade i lagen den 9 oktober 1914 (nr 422) angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor. Förutom att påföljden och det processuella förfarandet vid överträdelse äro olika, skilja sig ifrågavarande båda lagar från varandra jämväl däri, att den sistnämnda lagen för påföljds inträde förutsätter avsikt att vilseleda i fråga om ursprunget.

Vidare äro beträffande särskilda varuslag åtgärder för utmärkande av utländskt ursprung föreskrivna i åtskilliga författningar, däribland en del avseende alster av åkerbruk och boskapsskötsel samt därmed jämförliga produkter.

Sålunda stadgas i kungl. kungörelsen den 5 februari 1909 (nr 8) angående införsel av samt handel med vissa slag av utländskt frö med däri genom kungörelser den 24 november 1922 (nr 527) och den 9 januari 1930 (nr 6) vidtagna ändringar, att utländskt frö av vissa angivna slag skall vid införsel vara inneslutet i säckar, märkta med orden »Utländskt frö», och att detsamma skall före utlämnandet från tullverket behandlas med eosinlösning. Kungörelsen innehåller jämväl bestämmelser om utmärkande av det utländska ursprunget vid handel inom riket.

Särskilda föreskrifter av liknande innebörd gälla beträffande vissa slag av utländskt barrträdsfrö enligt kungl. kungörelsen den 4 april 1910 (nr 27) angående införsel av samt handel med utländskt barrträdsfrö, ändrad genom kungörelse den 24 november 1922 (nr 528).

Enligt kungl. kungörelsen den 16 januari 1930 (nr 7) angående färgning av importhavre skall utländsk havre, som införes till riket, utom i vissa undantagsfall färgas med eosinlösning i samband med införseln.

Enligt kungl. kungörelsen den 10 augusti 1926 (nr 404) angående bestämmelser att iakttagas vid införsel till riket av hönsägg må sådan införsel i allmänhet äga rum allenast under villkor, att äggen äro på tydligt och varaktigt sätt stämplade med ordet »Import» eller dettas förkortning »Imp.» samt med namnet å det land, där de alstrats.

I kungl. kungörelsen den 1 juli 1927 (nr 332) angående bestämmelser att iakttagas vid införsel till riket av samt handel med utländskt smör stadgas, att införsel av utländskt smör (naturligt smör) i regel må äga rum allenast under villkor, att det kärl, vari smöret förvaras, är på visst sätt märkt med ordet »Import». Kungörelsen innehåller jämväl bestämmelser om utmärkande av det utländska ursprunget vid handel inom riket.

I detta sammanhang må jämväl erinras om de bestämmelser angående ursprungs-beteckning, som finnas meddelade i 10—22 §§ i kungl. förordningen den 30 juni 1932 (nr 355) angående kontroll å tillverkningen av samt handeln med margarin, margarinost, fettemulsion och konstister m. m.

Enligt kungl. kungörelsen den 11 januari 1927 (nr 3) angående bestämmelser att iakttagas vid införsel av potatis, ändrad genom kungl. kungörelse den 12 januari 1929 (nr 6), skall potatis, som införes till riket, åtföljas av intyg, innehållande bl. a. uppgift å produktionslandet.

Bestämmelser angående anbringande å köttvaror och djurfett respektive deras emballage av beteckning om utländskt ursprung i samband med den veterinärundersökning, som äger rum vid varornas införsel till riket, finnas meddelade i 12 § av kungl. förordningen den 30 september 1921 (nr 581) angående kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, vilken förordning ändrats genom kungörelser den 21 juni 1922 (nr 274), den 4 maj 1923 (nr 100), den

1 juni 1923 (nr 158), den 13 september 1928 (nr 353) och den 4 januari 1929 (nr 2).

Jämväl å kött efter till riket införda nötkreatur, får, getter eller svin — vilka vid införseln skola nedslaktas — skall anbringas beteckning om det utländska ursprunget. Bestämmelser härom återfinnas i kungl. kungörelsen den 13 september 1928 (nr 352) angående införsel till riket av idisslande djur och svin, ändrad genom kungörelse den 4 januari 1929 (nr 1).

Inom Sverige gällande föreskrifter angående ursprungsbeteckning av importerade varor hava i regel tillkommit av ettdera av följande motiv, nämligen i syfte att 1) förhindra användningen inom vårt land av för detta olämplig utsädesvara; 2) hindra, att importerad vara införes och återutföres under felaktig ursprungsbeteckning samt därigenom eventuellt skadar svenska produkters anseende på utländsk marknad; samt 3) beteckna sådan importvara, som kan befaras överföra parasiter och smittsamma sjukdomar m. m. eller som i hygieniskt avseende kan förutsättas vara svensk produktion underlägsen.

Medan gällande bestämmelser alltså som regel tillkommit ur vissa speciella motiv, åsyfta de nu föreliggande motionerna införande av föreskrifter ur mera allmänna synpunkter. Liknande önskemål hava tidigare framförts i riksdagen.

I anledning av vid 1930 års riksdag väckta motioner, nämligen I:3 och II:5, likalydande, samt II:127 anhöll riksdagen i skrivelse (nr 235), att Kungl. Maj:t måtte verkställa utredning rörande införande — utöver vad som redan gällde — av föreskrifter om ursprungsbeteckning av importerade lantmanna- och trädgårdsprodukter samt därefter vidtagna åtgärder, vartill en dylik utredning kunde giva anledning.

För innehållet i nyssberörda motioner, för däröver av vissa myndigheter avgivna utlåtanden samt för vederbörande utskotts utlåtande har i nu förevarande motioner lämnats en redogörelse, till vilken utskottet tillåter sig hänvisa.

Genom skrivelse den 8 augusti 1930 anbefalldes Kungl. Maj:t *jordbruksutredningen* att inkomma med yttrande i märkningsfrågan.

Av företagen undersökning fann jordbruksutredningen, att synnerligast inom producentkretsar ett livligt och omfattande intresse rådde för införande av ursprungsbeteckning ifråga om vissa importerade slag av lantmanna- och trädgårdsprodukter. Ifrågavarande intresse grundade sig givetvis till stor del i producenternas förhoppning, att åtgärder av berörda slag skulle vara ägnade att bereda viss lättnad i den ofta hårda konkurrensen med de utländska produkterna. Det hade emellertid även framhållits såsom ett konsumentintresse att erhålla kännedom om de utbudna varornas ursprung, helst som utländska produkter av lägre kvalitet än svenska ej sällan salufördes som svenska och med tillämpning av högre priser, än som motiverades av marknadsläget för förstklassig vara.

Jordbruksutredningen anslöt sig för sin del principiellt till berörda grunduppfattning. Enligt jordbruksutredningens i november 1931 framlagda förslag skulle bestämmelser om ursprungsbeteckning införas för följande varuslag, nämligen: ost, steriliserad grädde, kondenserad mjölk och grädde samt

torrmjök, fjäderfäkött (kött av höns, gås, anka och kalkon), honung, våra viktigaste trädgårdsprodukter (äpplen, plommon, meloner, tomater, blomkål, sparris, spenat, sallad, persilja, dill, rädisor, rabarber ävensom färska och saltade gurkor) samt rosenbuskar. Förslaget innebär därjämte en skärpning av de nuvarande märkningsreglerna i fråga om vissa av de varor, för vilka sådana regler redan gälla, nämligen ägg och potatis.

De föreslagna bestämmelserna avse *dels* för detaljhandeln skyldighet att i försäljningslokalen hava uppsatt en skylt, angivande, att utländsk vara säljes («Här säljes utländskt smör»; «Här säljes utländsk steriliserad grädde» resp. »kondenserad mjölk och grädde», resp. »torrmjök»; «Här säljas utländska ägg») samt att invid den utländska varan hava uppsatt anslag eller skylt, angivande varans utländska ursprung (förutom för smör, beträffande vilken varadenna bestämmelse redan gäller, för potatis och trädgårdsprodukter samt alternativt honung), *dels* stämpling eller märkning av varan eller det emballage, vari den är förvarad (för samtliga nyssnämnda produkter jämte steriliserad grädde, kondenserad mjölk och grädde samt torrmjök), *dels* skyldighet, att i räkningar m. fl. affärshandlingar angiva varans utländska ursprung (för potatis och trädgårdsprodukter), *dels ock* skyldighet att vid försäljning i minut innesluta varan i omslag, varå dess utländska ursprung finnes angivet (förutom för smör även för ost).

I fråga om vad jordbruksutredningen i övrigt anfört, får utskottet hänvisa till den redogörelse härför, som lämnats i nu förevarande motioner.

Kungl. Maj:t har över jordbruksutredningens förslag inhämtat yttrande från ett flertal myndigheter.

Generaltullstyrelsen har i utlåtande den 7 april 1932 förklarar sig i huvudsak icke hava något att erinra mot de av jordbruksutredningen föreslagna bestämmelserna.

Lantbruksstyrelsen har i utlåtande den 12 april 1932 förklarar sig biträda jordbruksutredningens förslag ifråga om märkning av mjölk, grädde, honung och rosenbuskar samt förorda såväl viss märkning av fjäderfä som en försöksmärkning ifråga om färsk potatis och vissa trädgårdsprodukter, varjämte lantbruksstyrelsen erinrar, att starka skäl syntes tala för att bestämmelserna i ämnet utfärdades i form av särskild kungörelse för varje särskilt varuslag eller varugrupp.

Lantbruksstyrelsen har vidare anfört i huvudsak följande.

»Förutsättningen för att en märkning av importerad vara skall verka såsom ett skydd för det egna landets produktion är, att allmänheten föredrager den inhemska produktionen framför importerad vara. Är så icke fallet, kan importmärkningen lätt få en alldeles motsatt verkan och tjäna såsom reklam för importerad vara. Om också maningsropet 'köp svenska varor' upprepas aldrig så ofta, torde den patriotiska känsla, som detta maningsrop vill väcka, icke vara så djupt rotad hos den stora köpande allmänheten, att till följd därav en importmärkning under alla förhållanden medför någon större begränsning av inköpen utav utländska produkter. Erfarenheten hittills synes åtminstone icke tala härför. Det förefaller fastmera, som om importvaran i vissa fall vore mera efterfrågad än den inhemska produktionen.

Endast där den övertygelsen befästs, att den inhemska produkten är i något avseende kvalitativt överlägsen importvaran, torde därför importmärknin- gen vara av värde och böra komma till användning såsom skydd för den in- hemska produktionen. Där är den också i vissa fall fullt berättigad såsom ett medel att förhindra den illojala konkurrens, som utbudandet av importvara under sken av att den är av inhemskt utsprung innebär.

Hittills stadgad importmärkning har fått betydelse i förevarande avseende just därigenom, att de inhemska produkterna äga erkänt företräde framför åtminstone vissa importvaror. Så är i allmänhet fallet med smör och ägg. Ifråga om kött och köttvaror torde det företräde, som synbarligen lämnas den svenska produktionen, vara att hänföra till en allmänt befast tilltro till den hygieniska kontrollen inom landet. Importvaror av denna grupp synas — där det utländ- ska ursprunget är för köparen känt och märkningen således fungerar jämväl i detaljhandeln — egentligen hava en marknad inom landet ifråga om vissa kvalitetsvaror av kända märken, exempelvis vissa korvvaror, pragerskinkor m. m.

Där här omförmälda förutsättningar icke äro för handen, synes det lant- bruksstyrelsen, som om ansträngningarna i första hand måste inriktas på att höja den egna produktionens kvalitet till en sådan standard, att konsumenten blir övertygad om dess företräde framför importvaran. Här torde det emeller- tid kunna ifrågasättas, om icke en kvalitetsmärkning av det egna landets pro- dukter skulle kunna få större betydelse för produktionen än importmärkning, om också den senare i vissa fall kan anses utgöra ett komplement till den förra.

Erfarenheten särskilt från England talar för riktigheten av denna uppfatt- ning. I England har en allmän märkning av importerade lantmannaproduk- ter planlagts. Emellertid har denna plan ansetts icke kunna omedelbart ge- nomföras. Såsom förberedelse härtill har en planmässig förbättring av det eg- na landets produktion åvägabragts i samband med inhemska kvalitetsmärkning. Först sedan detta arbete burit frukt och den inhemska varans anseende såsom kvalitetsvara befästs, har man ansett ursprungsmärkning för importvarorna ef- terhand böra genomföras. Ett för hastigt införande av sådan märkning har näm- ligen ansetts kunna medföra en deklassifiering av den egna produktionen och sålunda snarare lända jordbruket till skada än gagn.

Vid prövning av frågan om importmärkning torde icke heller kunna helt förbises en sådan märknings eventuella följder med hänsyn till de internatio- nella handelsförhållandena. Det torde icke vara uteslutet, att i vissa avtal med andra länder dessas produkter tillförsäkrats en sådan ställning inom Sve- rige, att protester mot en importmärkning därav kunna förväntas. En pröv- ning av märkningsfrågorna ur denna synpunkt torde dock huvudsakligen an- komma på andra myndigheter än lantbruksstyrelsen. Jämväl där sådana av- tal icke föreligga, torde det dock vara av nöden att noga pröva en märknings betydelse med hänsyn till förhållandet till andra länder. Detta gäller särskilt ifråga om sådana produkter, som äro föremål för svensk export och där det icke är uteslutet, att svenska åtgärder komma att mötas av motsvarande åtgärder inom de länder, som äro avnämne av svensk exportvara. Det kan näm- ligen tänkas, att de fördelar, som ur den svenska producentens synpunkt even- tuellt skulle vinnas genom en importmärkning, icke uppvägas av de nackde- lar, liknande åtgärder från vissa andra länders sida skulle komma att med- föra för samma eller andra producenter.

Jordbruksutredningen har beträffande kontrollen över efterlevnaden av före-

slagna märkningsföreskrifter såsom kontrollorgan i första hand upptagit tull- och polismyndigheterna. För vinnande av ökad effektivitet har tillika ifrågasatts en förstärkning av kontrollväsendet genom att taga statens och hushållningssällskapens konsulentorganisation på livsmedelsområdet i anspråk. Därjämte kunde livsmedelsproduktionens egna organisationer tänkas biträda vid kontrollen genom särskilt utsedda kontrollanter, vilka på förevarande område eventuellt skulle kunna utrustas med polisinsyn.

Lantbruksstyrelsen hyser den uppfattningen, att kontroll av partiförsäljning icke torde möta alltför stora svårigheter, så länge importvara befinner sig i det med ursprungsbeteckning märkta emballaget. Då emellertid flertalet av till ursprungsmärkning föreslagna varuslag vid utminuterung lösgöras från emballaget, torde effektiv kontroll över efterlevnaden av föreskrifterna icke kunna genomföras utan stora kostnader, som icke torde svara mot den med ursprungsmärkningen avsedda nyttan. Ett märkningstvång av sådan omfattning, som det föreslagna, kan därför lätt få karaktär av en bestämmelse allenast på papperet. Den enligt lantbruksstyrelsens mening enda effektiva kontrollen beträffande flertalet produkter torde under sådana förhållanden bliva den, som landets egna producenter av olika varuslag kunna komma att i eget intresse vidtaga. Huruvida ett därav föranlett anmälningssystem med åtföljande trakasserier kan anses vara fullt lämpligt, torde i viss mån kunna diskuteras.»

Lantbruksstyrelsen har därefter ingått på ett bedömande rörande lämpligheten av att beträffande särskilt angivna slag av produkter införa ursprungsbeteckning.

Kommerskollegium, som i ärendet införskaffat yttranden från i det närmaste samtliga handelskamrar i riket ävensom från ett stort antal sammanslutningar, bland andra Sveriges allmänna lantbrukssällskap, Kooperativa förbundet, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Fruktengrossistföreningen i Stockholm, Stockholms spekerihandlareförening, Stockholms frukthandlareförening samt Stockholms vilt- och laxhandlareförening, har i utlåtande den 21 april 1932 förklarat sig ifråga om förslaget om märkning av importerade rosenbuskar sakna anledning att avgiva yttrande samt beträffande förslaget i övrigt bestämt avstyrkt detsamma.

Kommerskollegium har i huvudsak anfört följande.

»Det säger sig självt, att en så omfattande utvidgning av bestämmelserna om ursprungsbeteckning, som av jordbruksutredningen avses, måste bedömas ur helt andra synpunkter än då det endast gäller vissa enstaka varuslag. Medan de hittills utfärdade bestämmelserna i ämnet kunnat motiveras av hälsovårdssynpunkter eller syftat till förhindrande av djur- och växtsjukdomars införande i riket m. m., bör förevarande förslag ses ur en mera allmän synvinkel.

Jordbruksutredningen har motiverat sitt förslag *dels* med att de inhemska producenterna behöfve beredas lättnad i den ofta hårda konkurrensen från utländska produkter, vilken konkurrens enligt jordbruksutredningens mening stundom drives under mindre lojala former på så sätt att utländsk vara utgives som svensk, *dels ock* med önskemålet att skydda de svenska konsumenterna från mindervärdig utländsk vara.

Kollegium vill häremot påpeka, att från konsumentkretsar något krav om skydd i förevarande hänseende ej lär ha gjorts gällande. Det kan också an-

märkas, att i den mån för utländska födoämnen begagnas vilseledande varubeteckningar ett straffrättsligt skydd redan finnes stadgat nämligen genom Kungl. förordningen den 29 juni 1917. Skulle även för andra varugrupper än dem, som nämnda förordning berör, ett skydd mot vilseledande varubeteckningar vara önskvärt, läser i första hand böra övervägas att utbygga denna lagstiftning, vilket lämpligen torde böra ske i samband med upptagande av den vilande frågan om revision av hela livsmedelslagstiftningen — en fråga rörande vilken kollegium tidigare vid upprepade tillfällen haft anledning uttala sig.

Jordbruksutredningen framhåller i betänkandet, såsom motiv för införande av märkningstvång, att det måste te sig som ett rättmätigt och billigt krav, att konkurrensen inom landet från utländska produkter skall ske under lojala former. Emellertid hade utredningen givit vid handen, att utländska produkter, då det låge i säljarens intresse, ej sällan utgäves för svenska.

Kollegium vill givetvis understryka önskvärdheten av att ett dylikt illojalt förfarande förhindras, men kollegium vill påpeka, att i den mån säljarens åtgärd att utgiva varan för att vara svensk tar sig den formen, att han vare sig å själva varan eller å emballaget kring varan anbringa en beteckning, som ger varan sken av att hava frambragts i Sverige och gör detta i avsikt att vilseleda köparen, detta förfarande redan är straffbart enligt gällande lag, nämligen lagen den 9 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor. Denna lag torde ha avseende även på lantmannaprodukter, men anmärkningsvärt nog har denna lag vid behandling i betänkandet av gällande lagstiftning i ämnet helt förbigåtts. Skulle säljarens åtgärd att utgiva varan för svensk bestå uti, att han, utan att själv anbringa den vilseledande beteckningen, saluför en sålunda oriktigt märkt vara och han därvid handlar i avsikt att vilseleda i fråga om varans ursprung, så är även en sådan säljare straffbar. Beaktas bör även att förfarande, som här avses, kan vara straffbart enligt lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens. Vad som däremot f. n. icke är straffbelagt enligt 1914 års lag är säljarens åtgärd att muntligen utgiva en utländsk vara för svensk. I den mån ett sådant förfarande kan befaras förekomma i någon större utsträckning, läser en ändring i kompletterande syfte av gällande lag kunna genomföras.

Det torde emellertid icke så mycket vara av omtanke om konsumenternas intresse som fastmera för att bereda *producenterna* skydd, som jordbruksutredningen framlagt förevarande förslag. Det må då anmärkas, att ett skydd mot utländsk konkurrens genom tullar redan är berett ett stort antal av de varugrupper, som märkningsbestämmelserna hava avseende på. Att nu indirekt genom importförbud, bereda producenterna av ifrågavarande varor ytterligare skydd, måste verka i hög grad irrationellt. Verkningarna av de anordningar, som här föreslås, låta sig nämligen icke på förhand beräknas. De avsedda åtgärderna äro delvis av sådan art, att det med desamma avsedda syftet i många fall kan komma att förfelas. I jordbruksutredningens betänkande kommer genomgående till synes en tendens att beteckna de utländska varorna såsom »mindervärdiga» i jämförelse med de svenska. Såsom från flera håll i de avgivna utlåtandena framhållits är emellertid i åtskilliga fall förhållandet det rakt motsatta, varav förklaras, att den svenska köpmanskåren i så stor omfattning som sker saluför utländska produkter. Men under sådana förhållanden, kunna åtminstone vissa av de föreslagna åtgärderna komma att verka i rakt motsatt riktning mot vad som åsyftats. Kollegium återkommer i det följande närmare till denna synpunkt.

Vad som förtjänar att alldeles särskilt uppmärksammas vid bedömande av förevarande förslag äro svårigheterna att få bestämmelserna verkligen efterlevda i det praktiska livet och vinna kontroll på att så sker. Att polismyndigheten skulle vara i stånd att övervaka, att t. ex. utländsk ost i detaljhandeln blir inslagen i ett papper med påtryck »utländsk ost», eller att lådorna, i vilka utländska grönsaker saluföras, äro stämplade »Import», är knappast tänkbart. Ej heller är det gärna möjligt att effektivt övervaka, att alla de skyltar och anslag med tillkännagivande, att utländska varor säljas, som enligt förslaget skola finnas i butikerna, verkligen bliva uppsatta. Det är uppenbart, att den ifrågasatta lagstiftningen svårligen kan komma att bliva effektiv, men det måste då också bära emot att skrida till en lagstiftning, som lätt kan leda till trakasserier mot handlande, som i ett eller annat hänseende råkar eftersätta någon av de mångfaldiga åtgärder, som författningen i fråga ålägger.

Kollegium vill i detta sammanhang också framhålla, att iakttagande av föreskrifterna i fråga med säkerhet kan beräknas leda till en viss prisfördyring av de av bestämmelserna berörda importerade produkterna, vilka delvis utgöras av viktiga livsfrönödenheter.»

Kollegium har därefter övergått till att närmare skärskåda de olika slag av åtgärder, genom vilka enligt jordbruksutredningens förslag allmänhetens uppmärksamhet skulle fästas på att en viss vara är av utländskt ursprung.

Utskottet. Såsom den ovan lämnade redogörelsen utvisar, har den av 1930 års riksdag begärda utredningen i frågan nu blivit verkställd av jordbruksutredningen. Över dess förslag hörda myndigheter hava i flera viktiga avseenden förordat genomförande av de föreslagna åtgärderna. Det synes därför utskottet angeläget, att jordbruksutredningens förslag, i de delar det lämpligen kan ske, så snart som möjligt lägges till grund för åtgärder på ifrågavarande område.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av motionerna I:3 och II:17 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av föreskrifter om ursprungs-beteckning för importerade lantmanna- och trädgårdsprodukter i den omfattning, som Kungl. Maj:t kan komma att finna lämpligt.

Stockholm den 2 mars 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, N. August Nilsson, Carl E. Eriksson, von Stockenström, Granath, Tjällgren, David Hjalmar Pettersson, Lindmark*, samt
från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Nilsson* i Landeryd, *Andersson* i Löbo, *Björk, Pehrsson* i Bramstorp, *Ericsson* i Sörsjön, *Danielsson*.

Reservation

av hrr *Johansson* i Uppmälby, *N. August Nilsson, Carl E. Eriksson, Granath, Andersson* i Löbbo, *Björk* och *Ericsson* i Sörsjön, som ansett att utskottets utlåtande bort hava följande lydelse:

»Utskottet har inhämtat, att, sedan de infortrade yttrandena över jordbruksutredningens förslag rörande ursprungsbeteckning för importerade lantmannan- och trädgårdsprodukter avgivits, ärendet för närvarande är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke nu böra förorda någon åtgärd i ärendet från riksdagens sida.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att motionerna I: 3 och II: 17 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.»
